

Olycksåret 2023

KUSTBEVAKNINGEN

Nationell konferens oljeskadeskydd 2023

Kalle Isaksson, vakthavande befäl

Kustbevakningen uppdrag

- *"Kustbevakningen har till uppgift att bedriva sjöövervakning och utföra räddningstjänst till sjöss.*
- *Kustbevakningen ska också ha förmåga att förebygga, motstå och hantera krissituationer inom sitt ansvarsområde.*
- *Verksamheten bedrivs inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon samt på land i anslutning till dessa vatten. Vad gäller sjöar, kanaler och vattendrag omfattar verksamheten enbart Väneren och Mälaren samt i fråga om miljöräddningstjänst också Vättern.*

Kriterierna för räddningstjänst i KBV

- **Snabbt ingripande**, genom ett snabbt ingripande kan fara för skador och ytterligare skador avvärras.
- **Det hotade intressets vikt**, ett ingripande är alltid motiverat när det gäller fara för människors liv eller hälsa.
- **Kostnaden för insatsen**, avvägningen mellan kostnader och skadornas betydelse får i praktiken störst betydelse när bara materiella värden står på spel.
- **Omständigheterna i övrigt.**

Norvik v.48, Hösten 2022

Ett större utsläpp upptäcktes i Norvik, Nynäshamn!

KBV 502 och KBV 311 åkte till hamnen och kunde konstatera att det hade spridit sig långt ut på statligt vatten.

Initialt misstänktes en hydraul kolv till en ramp som möjlig utsläppskälla och räddningstjänsten la länsor för att förhindra spridning, (i röda ringen).

Efter mer undersökningar kom vi fram till att det kan finnas flera olika möjliga utsläppskällor

Oljan hade spridit sig i hela Norviksfjärden och på torsdagen även söderut mot färjeterminalen.

2022-11-30 12:15:04U N58.56,82 E017.59,22 ALT 1557 HDG 349 GS 133,5 KBV502_113

2022-11-30 12:15:14U N58.57,15 E017.58,88 ALT 1568 HDG 313 GS 139,8 KBV502_113

KUSTBEVAKNINGEN

Op. Hebo-Lift, V.2 2023

En kranpråm under bogsering fick problem i det hårda vädret under onsdags förmiddagen, väster om Måseskär. Det 10 ton tunga oket kom i svängning och påverkade stabiliteten. Räddningstjänst inleddes, Kbv 001 och Kbv 032 skickades till platsen. Under onsdagskvällen kunde två lotsar borda och en bogserbåt kontrakterades för bogsera in kranpråmen till Bohus Malmön.

Stödoperation Havstenssund v.2

Kbv 310 var kommunal räddningstjänst behjälplig i Havstenssund, där en fiskebåt höll på att sjunka till kaj. Fiskebåten kunde pumpas flott och allt gick bra.

Op Nordwest v.3

Under kvällen den 18/1 sjönk en större fritidsbåt, i norra leden in till Göteborg. Personen ombord hamnade i vattnet. Båten hade 140 liter, diesel och 20 liter smörjolja ombord.

På morgonen den 19/1 startas operation, KBV 001 går till platsen och lokaliserar båten i leden på 20 meters djup. Under dagen dyker man och förbereder för ett lyft. Sent under kvällen får man upp båten, en Nord West 900 längs sidan.

Hon lyfts sedan upp på KBV 001s arbetsdäck, och lämnas där efter på kajen i Frihamnen, Göteborg, där den kunde hämtas av ägaren.

Fritidsbåt som bärgas av KBV001

OP Dalarö v.4

Strax efter kl 16 på måndagen gick färjan Dalarö (40m) mycket hårt på grund strax norr om Sandhamn i nästan 10 knop. Ingen skadades vid kollisionen och de två passagerarna kunde räddas över till en lotsbåt. Polisen skötte utredningen gällande brott mot sjölagen. Under kvällen försämrades läget då det visade sig att flera trimtankar var skadade. Det verkade dessbättre inte finnas några skador på bunkertankarna (totalt ca 10 kubikmeter diesel). Den kraftiga vinden med byar i kuling styrka gjorde att dykningar inte kunde genomföras på ett säkert sätt. Därför beslutades att inga försök att dra loss fartyget skulle ske förrän vädret förbättrats. KBV 031 stand-by för att lägga ut länsor.

Under tisdag förmiddag genomfördes dykningar längs skrovsidan och dykarna kunde konstatera att skrovet var intryckt precis vid en av bränsletankarna. För att göra fartyget lättare för att underlätta loss dragning tömdes fartyget på vatten från ballasttankarna. Bränslet pumpades över till en tank längre akterut. Vid 16 kunde en bogserbåt börja dra Dalarö av grundet och vid 17 var hon flott. Efter en bottenundersökning vid Sandhamn kunde Dalarö fortsätta mot Tenövarvet med eskort av bogserbåt samt KBV 315.

OP Harry Stone v.4

En bogserbåt som låg förtöjd i Karlshamn har släppt ur ca 1.5 m³ diesel av misstag, som hamnat i vattnet på kommunalt ansvarsområde. Kommunal räddningstjänst behövde hjälp med en sjögående enhet samt så önskar de skärmlänsor för att kunna stänga av hamninloppet och skimmer för att ta upp dieseln.

Det hela övergår sedan till en operation på statligt vatten då olja drivit ut ur hamnen och lagt sig utmed Stärnös västsida och in i naturreservatet, se bilden nedan. KBV 302 samt 003 verkar inom förundersökningen och räddningstjänst.

MILJÖ

Vår operation från i måndags förra veckan när en bogserbåt släppte ut 1,5m3 diesel i Stilleryd är fortfarande igång.

KUSTBEVAKNINGEN

KBV 499 från KBV 003 var och bytte 50m absorptionslänsa. De gamla vägdes och ca 50L diesel hade de sugit upp.

KUSTBEVAKNINGEN

Stridsbåt på grund! V.8

På fredagskvällen gick en Stridsbåt mycket hårt på grund i samband med en navigationsövning utanför Hamburgsund. Ingen person skadades vid grundstötningen

Under söndag förmiddag påbörjades läktring och därefter lossdragnin av stridsbåten. KBV 310 övervakade och var beredda på att agera vid ett ev. oljeutsläpp.

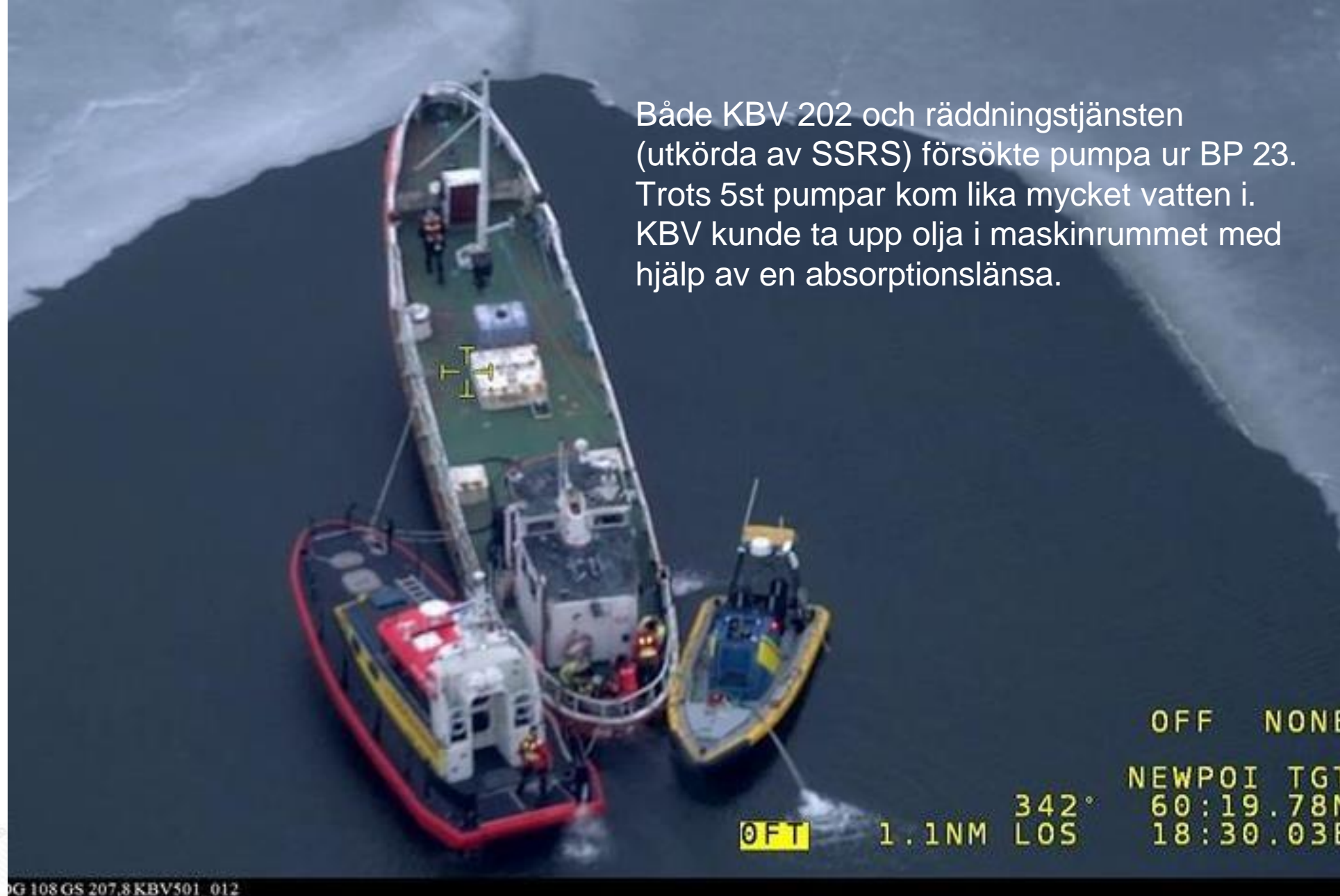

OP BP23

BP 23 som legat för ankars utanför Gräsö, Östhammars kommun, sedan 2021 började i helgen ta in vatten.

Både KBV 202 och räddningstjänsten (utkörda av SSRS) försökte pumpa ur BP 23. Trots 5st pumpar kom lika mycket vatten i. KBV kunde ta upp olja i maskinrummet med hjälp av en absorptionslänsa.

OG 108 GS 207,8 KBV501 012

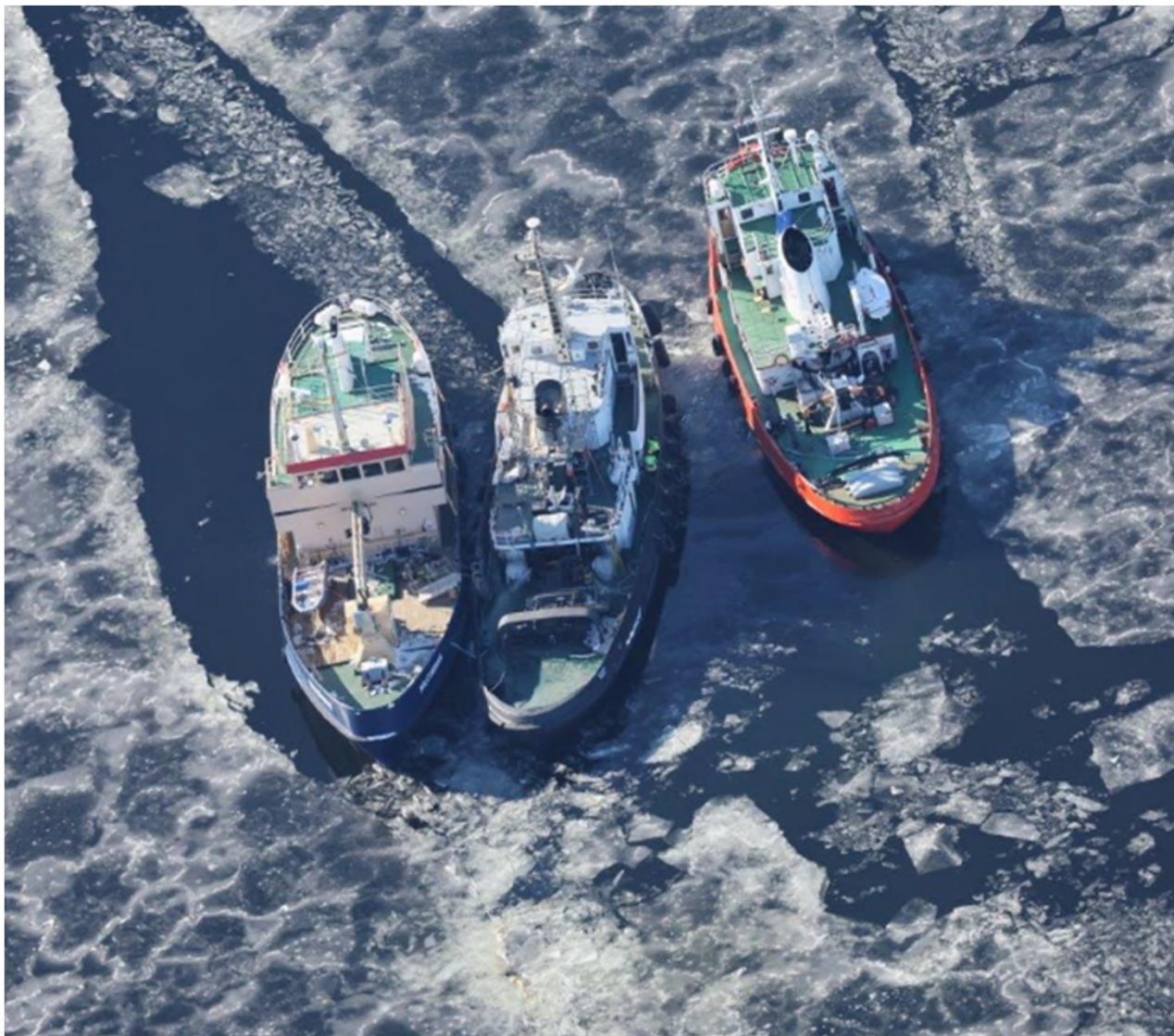

Under söndagen kunde KBV med hjälp av Östhammar skadeservice och SSRS sätta ett läcktätningssigel över aktern och pumpa ur vattnet ur maskin så hålen i aktern kom över vattenytan.

Brand på bogersbåten Axel Enström V. 13

JRCC larmar vid lunchtid på torsdagen om att en bogserbåt har brand i maskinrummet utanför Härnösand och att det är olja i vattnet. Kbv 502, Kbv 181 skickas mot Härnösand. Kbv 201 är inte igång, utan en besättning rings ut på övertid. Kommunal räddningstjänst körs ut till platsen av sjöfartsverkets fartyg Polstjärnan. Väl på plats inled rökdykning och bogserbåten bogseras in till kaj i Härnösand. Kbv 502 kommer till platsen och tar bilder, på de kan vi konstatera att det kommit ut väldigt lite olja i vattnet. Kbv 181 vänds tillbaka mot ordinarie verksamhet och Kbv 502 återvänder mot Skavsta efter tankning. Personal på plats i Härnösand håller upplysningsvisa förhör med besättningen och ärendet slutar denna gången lyckligt.

Chem Finland, utsläpp av Palmolja, v.15

- Ett fartyg misstänks ha släppt ut palmolja norr om Gotland, gul geggig sörja kan ses på däck och på fartygets sida. Flyget dokumenterar med filmer och bilder.

An aerial photograph of a palm oil plantation. The image shows a dense grid of palm trees, with a prominent, light-colored, winding road or path cutting through the center. The overall color palette is dominated by the dark green of the palm fronds and the lighter green/brown of the ground and road.

Här har Kustbevakningsflyget
fotograferat en del av
palmoljeutsläppet.

Okänt ämne v.19

Tisdag

- KBV 501 upptäckte ett utsläpp av okänt ämne strax norr om Gotska Sandön på måndag eftermiddag. Under tisdagen fanns ytterst lite av utsläppet kvar. Det var dock med säkerhet inte mineralolja.

Måndag

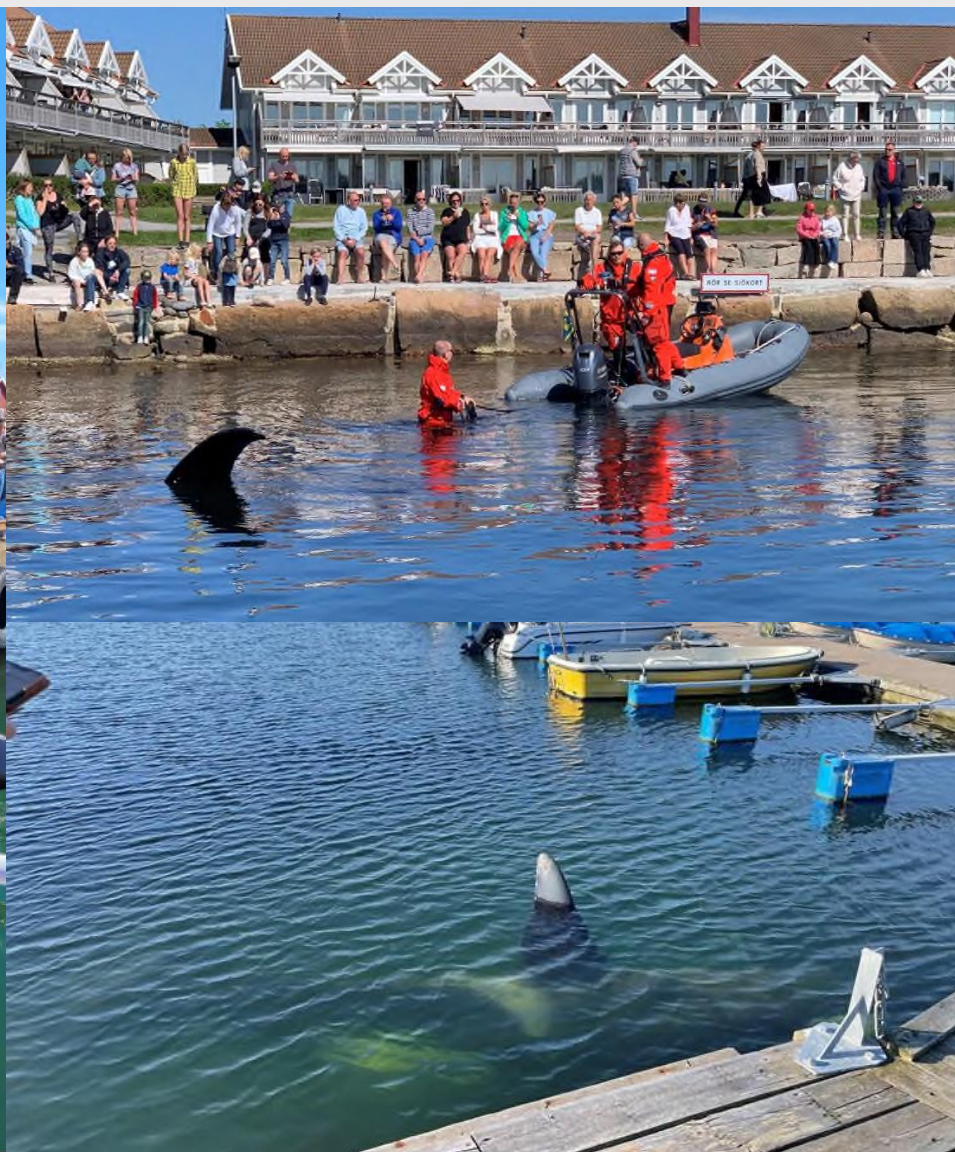
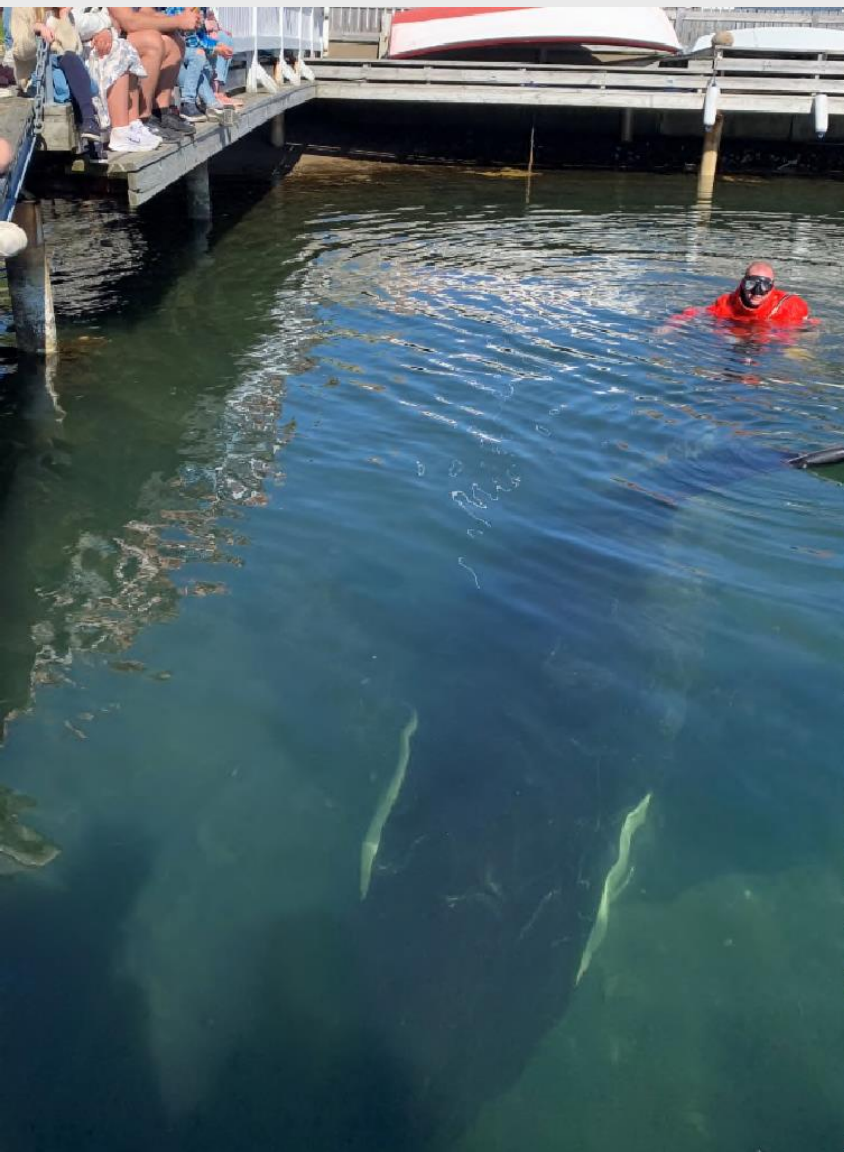

Död späckhuggare v.20

Kbv 310 hjälpte under torsdagen Sotenäs kommun, med att bogsera en död späckhuggare, 6-8m lång och 4 ton, från en marina till en lämplig kaj i Hunnebostrand. Kommunen lyfte upp späckhuggaren för destruktion. SVA och Naturhistoriska museet kontaktades, de var intresserade av späckhuggaren och kommer ta prover.

KUSTBEVAKNINGEN

OP Ost Gotland v.23

- Under nationaldagens morgon fick LC in en satellitindikering på ett utsläpp ost Gotland på svensk EZ på gränsen till Lettisk EZ. KBV 502 skickas till området. Det visar sig vara ett förhållandevis stort utsläpp kring 5 kubik, och en operation startas.
- KBV 002 skickas till platsen och anländer under kvällen. Utsläppet är då i upplösning, och bedöms inte vara sanerbart.
- Förundersökning är inledd och oljeprover tagna.

OP flygplanskrasch, Gränsö v.25

JRCC larmade under söndagskvällen om ett lättare propellerplan av modellen Rallye som tappat i höjd och kraschat i vattnet. Enligt Sjöfartsverkets presstjänst var det två personer ombord på planet. Initialt inleddes räddningstjänst som sedermera övergick i en miljöoperation. KBV 304, KBV 313 samt KBV 033 med dykare engagerades i ärendet och lade ut skärmlänsor.

En mindre mängd bränsle sipprade upp från vraket, men kustbevakningens länsor kunde innesluta utsläppet.

Statens Haverikommission samt polis önskade hjälp med transport till haveriplatsen som låg på några meters djup. Efter biträdesbegäran från polisen inleddes dykning på platsen samt bärgning av planet, där dykare från KBV 033 samt 003 säkrade vrakdelarna som sedan lyftes upp på KBV 033.

Planet hade tidigare lyft från Polen och var enligt uppgift på väg mot Dala-Järna när det av okänd anledning störtade vid Bråviken.

Vrakdelarna lämnades över till Statens haverikommission i Oxelösund och teknisk undersökning av planer kommer genomföras på haverikommissionens anläggning i Strängnäs.

Stöd op. Kalvholmen V.26

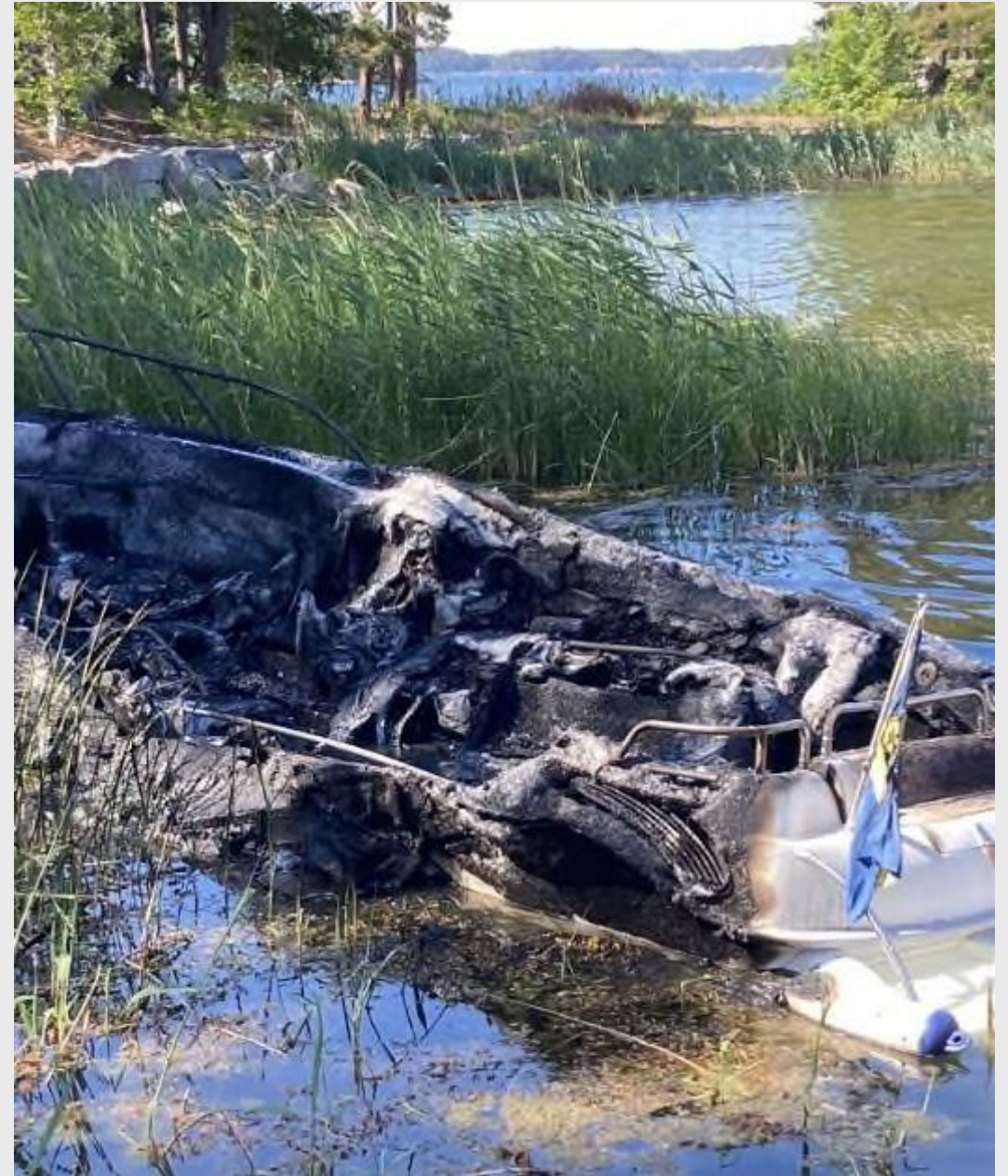
En motorseglare 10,8x3,30m sjönk av för ägaren oförklarlig anledning till kaj vid Kalvholmen i Sankt Annas skärgård på tisdag kväll. Båten var nybunkrad med 400 l diesel och i mycket fint skick. Räddningstjänsten begärde hjälp av KBV att länsa in båten och försöka stoppa utsläppet.

OP Storsand v.26

En motorbåt Finnmaster 640 började brinna till kaj vid Storsand i Stockholms skärgård på tisdag eftermiddag. Räddningstjänsten, polis och KBV var snabbt på plats men båten gick inte att rädda. Ombord fanns omkring 40 liter diesel samt del andra oljor som började läcka ut när båten började sjunka. En operation startades och länsor lades ut.

Under onsdag bärgades resterna av båten till en pråm på uppdrag av försäkringsbolaget.

Länsorna togs om hand och operationen avslutades.

Miljö/Djur v30

KBV 031 hjälpte polisen att omhänderta en 6 meter lång knölval utanför Skanör! Valen lyftes upp på en släpkärra och ska köras till Danmark för kremering/förbränning.

KUSTBEVAKNINGEN

Op. Sjöhästen v.32

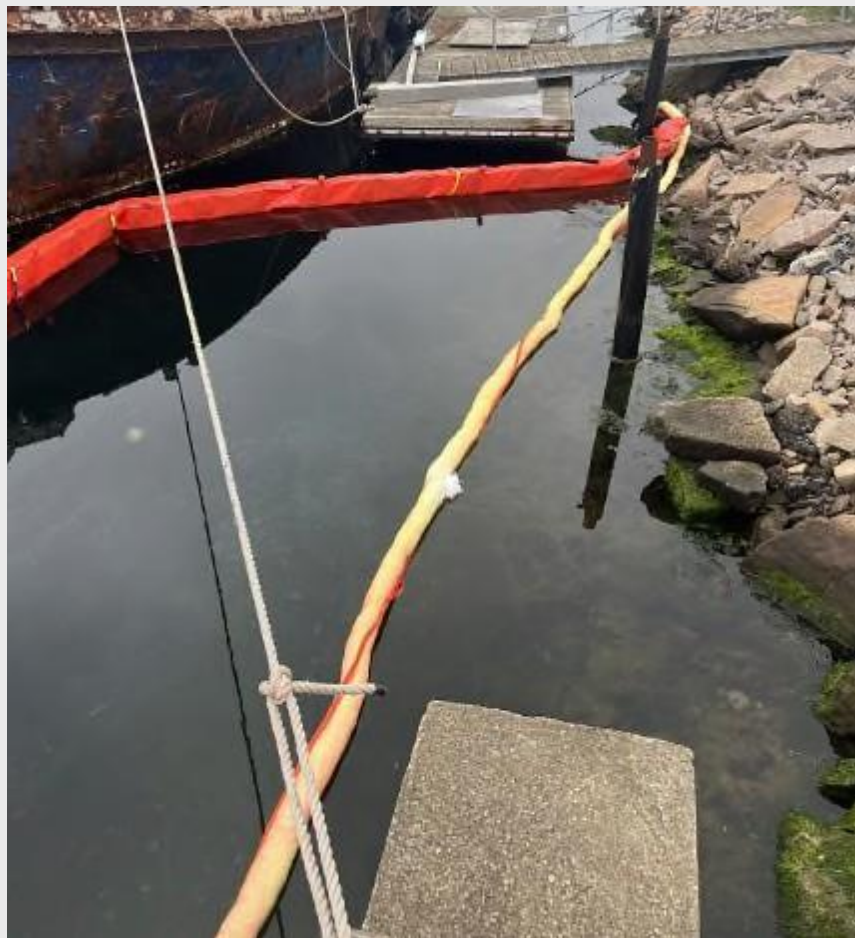
Strax norr om Kungshamn på fastlandet, har det läckt ut olja i vattnet. Bedöms komma från land. Vi har lagt ut skärm- och absorptionslänor.

Kbv 310 var på platsen under torsdagen för att titta till vår länsa och förbättra inlänsningen. Besättningen ombord Kbv 310 har på uppdrag av Polisär FU-ledare, biträtt i en husrannsakan för att härleda vart olja kommer ifrån, dock hittad de ingen källa tyvärr.

Under helgen avslutades operation Sjöhästen utanför Kungshamn.

Kramfors v.36

Utsläpp i Lunde småbåtshamn utanför Kramfors. Utsläppet är på kommunalt vatten, RTJ ansvarar för sanering. KBV enhet skickas till på platsen för att utröna om utsläppet härrör från någon båt. Någon utsläppskälla kan ej identifieras. Anmälan upprättas.

Stor miljöräddningsövning i Vänern, v40

Samverkansövning inom miljöräddning i Vänern

Inte mindre än 85 aktiva deltagare och ett 40-tal observatörer. Räddningstjänsten, Sjöfartsverket, Länsstyrelsen, SSRS, Vänerhamn AB och Kustbevakningen (KBV 051 och 316).

Vänern

Vänern och Göta älv försörjer runt 800 000 personer med dricksvatten.

Vänern också är den sjö som har flest fiskarter i hela landet.

Bilderna visar en tredimensionell radarbild från KBV-flyget samt hur LAMOR's bogkolektor fungerar på en av tappra våra strandbekämpare.

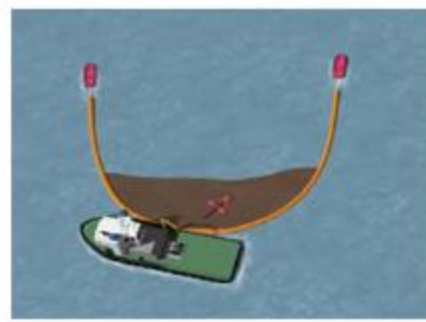

Bild U-svep med skimmer. Kålla MMB, Norge

Bild J-svep med skimmer. Kålla MMB, Norge

Upptagning av olja i oljekar.

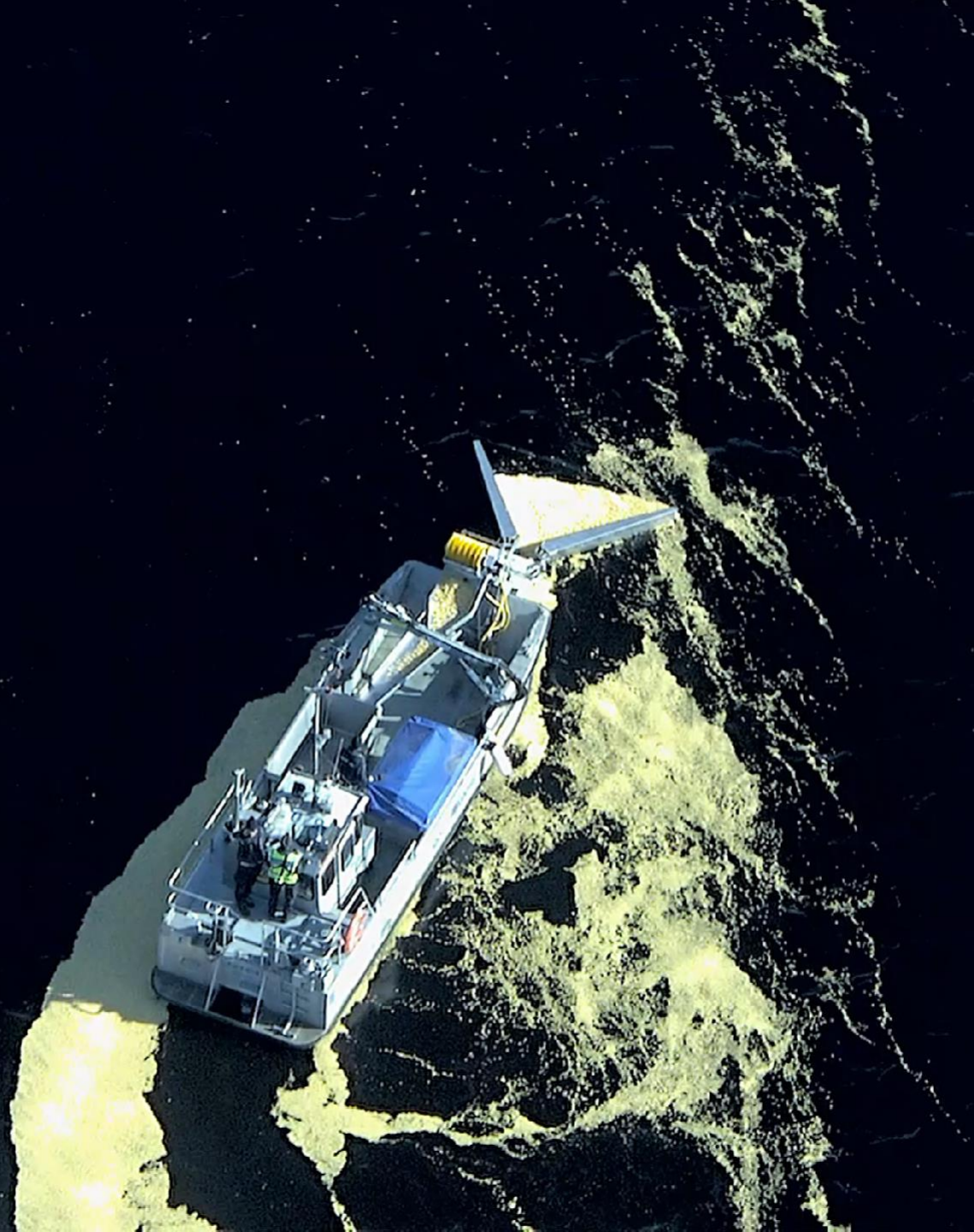
04OCT2023
12:18:59
UTC+0.0

W : LOW - DISARM

04OCT2023
12:14:36
UTC+0.0

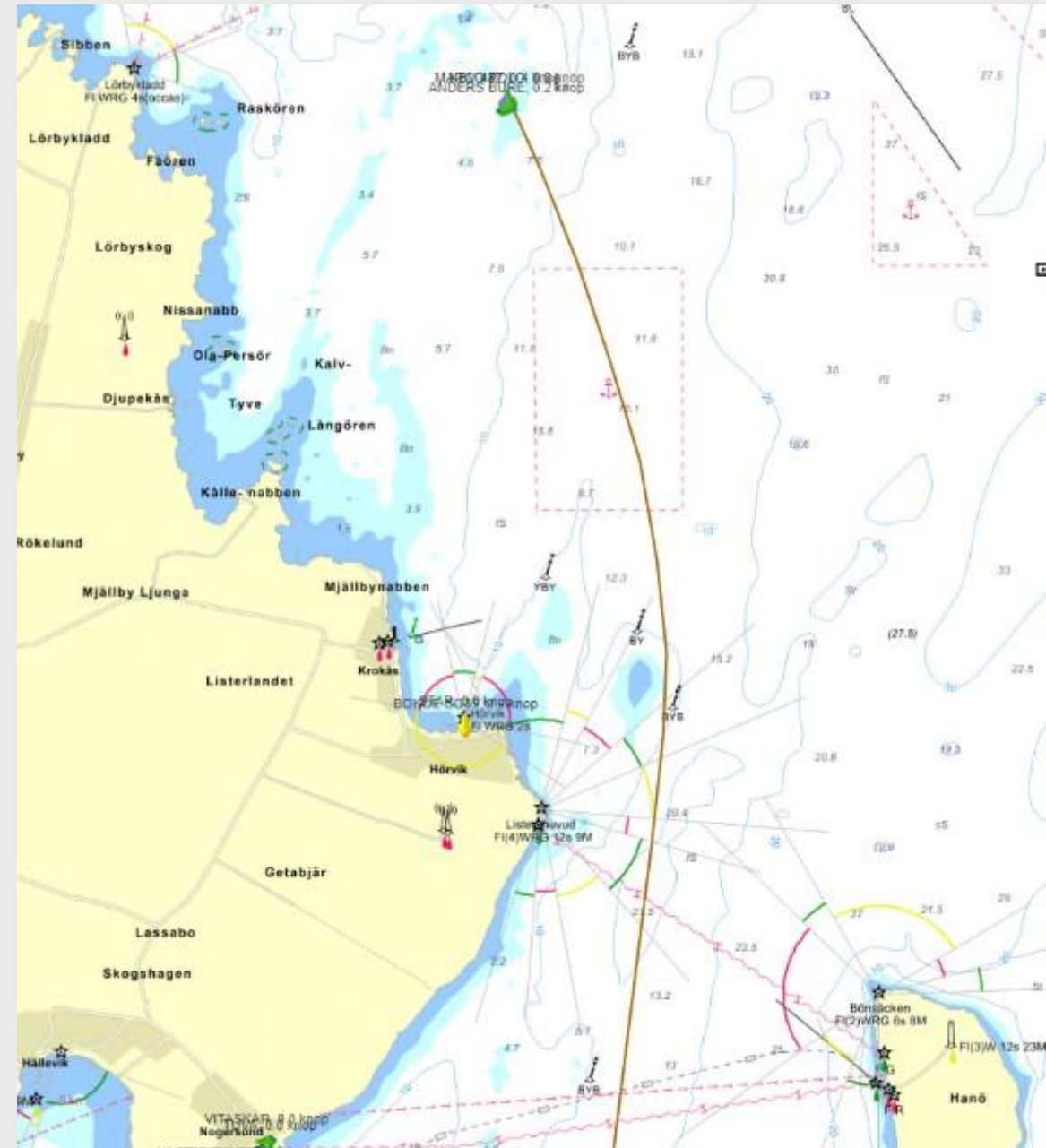

W : LOW - DISARM

Miljö/ OP Marco Polo

På söndag morgon gick passagerarfärjan Marko Polo hårt på grund utanför Listerhuvud i Hanöbukten. Grundstötningen orsakade ett hål i en bunkertank och en lasttank och orsakade ett omfattande oljeutsläpp längs kusten. Samtliga i säkerhetsbesättningen var nyktra. JRCC beslutade att samtliga passagerare (71 st) skulle evakueras.

KBV bildade stab på Luma. KBV 003, KBV 034, Dykare från KBV 001 samt KBV-flyg skickades till platsen.

Miljö/ OP Marco Polo

Pablo

Pablo

- » Oljetanker
- » 230 m
- » 28 mans besättning
- » Brand 1 maj 2023
- » 3 saknade
- » Tom på olja
- » Skuggfartyg
- » Ingen försäkring

Historik

- » 21 år gammal
- » Olympic Spirit II skulle skrotas 16 år gammal
- » Till Irans skuggflotta 2018
- » Juni 2021 Adisa, Kamerun
- » Höst 2021 Heliso, Cook Islands
- » 2022 Mockingbird, Tanzania
- » April 2022 Pablo, Gabon
- » Ägaren ska ta bort vraket. Men när?
- » <https://www.theguardian.com/business/2023/sep/18/how-a-burnt-out-abandoned-ship-reveals-the-secrets-of-a-shadow-tanker-network>

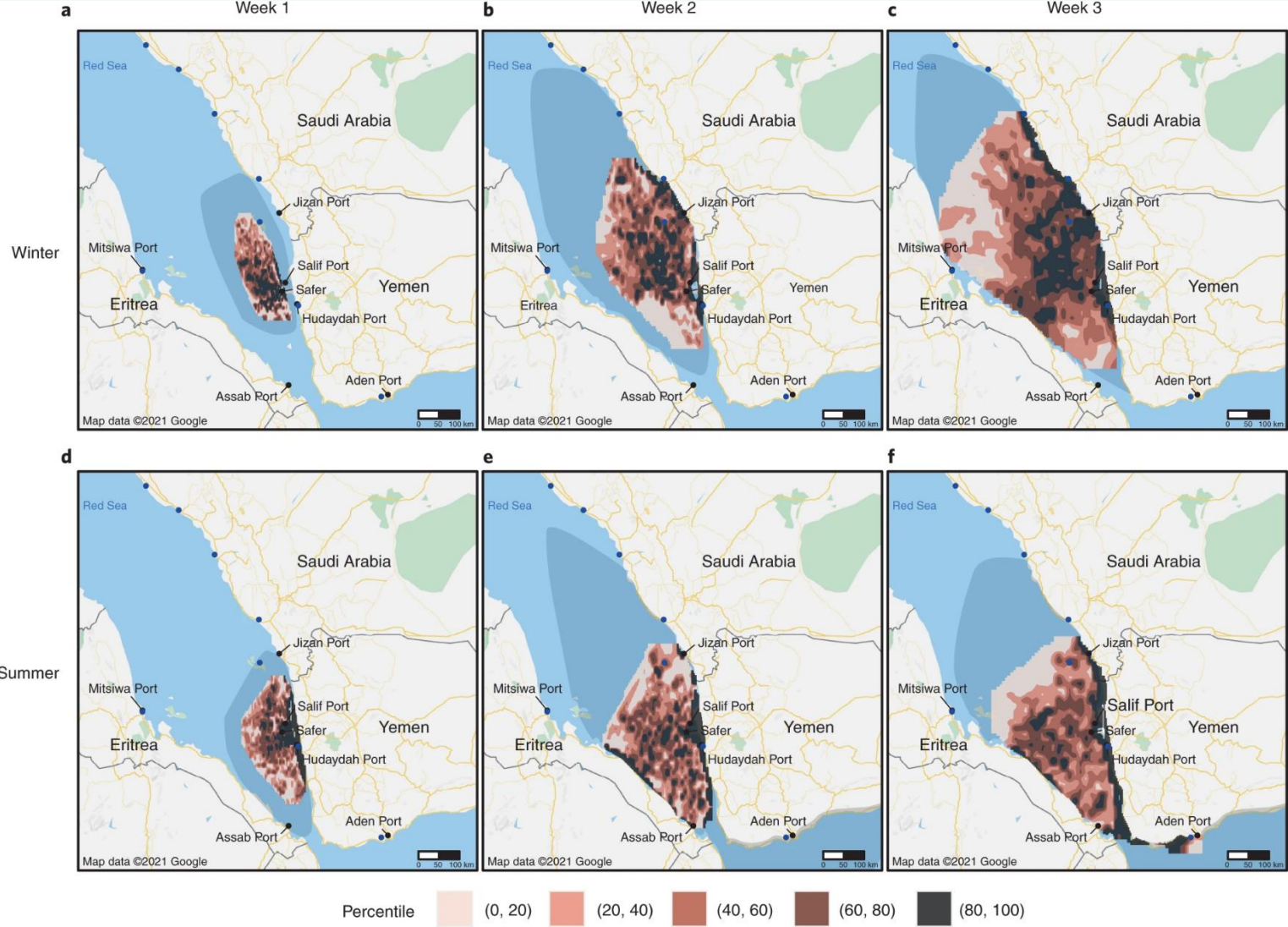
FSO Safer

FSO Safer

- » Floating Storage and Offloading (FSO)
- » 1976 som tanker, 1987 FSO
- » 362 m
- » Jemen, Röda Havet
- » Fast sedan inbördeskriget 2015
- » Lastad med 150 000 ton råolja
- » Sakta rostat sönder
- » Stor risk för miljön

Tömning

- » Togs upp i FN 2019, lång diskussion sedan dess
- » 25 juli påbörjades tömning
- » 11 augusti slutförd tömning
- » 140 miljoner USD, från donationer
- » Saknas 20 miljoner för bortförrel och återvinning
- » <https://www.imo.org/en/MediaCentre/HotTopics/Pages/FSO-SAFER-oil-spill-risk.aspx>

